

Ilmajoen kunnan koulukuljetusten periaatteet 1.1.2021 alkaen	2
1. Koulukuljetusten yleiset perusteet	2
2. Ilmajoen kunnan kuljetusperiaatteet	2
2.1 Perusopetus	2
2.2. Esiopetus.....	3
2.2.1 Oikeus maksuttomaan esiopetuskuljetukseen.....	3
2.2.2 Esiopetuksen kuljetusmaksu	3
3. Koulumatka	3
3.1 Koulumatkan mittaaminen.....	3
3.2 Matka autoonnousupaikalle	3
4. Saattokorvaus	3
5. Kahdessa osoitteessa asuminen	4
6. Koulukuljetuksen järjestäminen	4
6.1. Koulukuljetuksen järjestäjä.....	4
6.2. Tilanteita, jolloin koulukuljetusta ei järjestetä	4
7. Kuljetusoikeudesta tiedottaminen.....	4
8. Lähikoulun vaihtaminen	4
9. Oheiskuljetettavat.....	5
10. Käyttäytyminen koulukuljetuksessa	5
11. Odotusaika	5
12. Poissaolot.....	5
13. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetukset	6
14. Työelämään tutustumisjakson aikaiset koulukuljetukset.....	6
15. Tapaturman/sairauden vuoksi järjestettävät määräaikaiset koulukuljetukset	6
16. Petoeläimen uhkaavan käytöksen vuoksi järjestettävä määräaikainen koulukuljetus	6
17. Koulukuljetukset vähemmistöuskontojen ja elämäkatsomustiedon opetukseen.....	7
18. Kuljetukseen oikeuttavat kortit.....	7
19. Poikkeaminen koulumatkalla.....	7
20. Lukion koulumatkatuki	7

Ilmajoen kunnan koulukuljetusten periaatteet 1.1.2021 alkaen

1. Koulukuljetusten yleiset perusteet

Perusopetuslain 32 §:n mukaan perus- tai lisäopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun tämän koulumatka on pitempi kuin 5 km. Tämä koskee myös esiopetuksessa olevaa, jonka matka kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä vastaavasti esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen on yli 5 km. Maksuton kuljetusetu ei koske varhaiskasvatuskuljetuksia. Esiopetus on joko lähtö- tai päätepiste – täten kodin ja varhaiskasvatuksen väliseen kuljetukseen ei säädöksen nojalla ole oikeutta, (POL 32 § 1 mom.).

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus (POL 32 § 1 mom.).

Perusopetus tulee järjestää niin, että oppilaiden koulumatkat liikenneyhteydet huomioiden ovat mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Kunta osoittaa edellä olevan perusteella oppilaalle koulupaikan, joka on pääsääntöisesti lähin koulu, (POL 6 §). Kunnan harkinnassa on, millainen kunnan kouluverkko on ja missä koulut sijaitsevat.

Koulumatkojen käveleminen ja pyöräileminen ovat kouluikäisille tärkeä liikunnan lähde. Vähintään kaksi tuntia 7-vuotiaalle ja vähintään tunti 18-vuotiaalle on fyysisen aktiivisuuden määrän minimisuositus, jonka myötä useimpia liikkumattomuuden aiheuttamia terveyshaittoja voidaan vähentää. Optimaalisten hyötyjen saavuttamiseksi olisi hyvä liikkua tätäkin enemmän. Yli kahden tunnin pituisia istumisjaksoja tulee välttää.

2. Ilmajoen kunnan kuljetusperiaatteet

Monet kunnat ovat omalla päätöksellään järjestäneet esi-, perus- tai lisäopetusta saavalle oppilaalle kuljetuksen myös alla viiden kilometrin matkalle. Tämä etu koskee pääsääntöisesti etenkin nuorempia oppilaita.

2.1 Perusopetus

Koulukuljetus Ilmajoella järjestetään lähikouluun tai avustetaan huoltajaa riittävässä määrin, jos kuljetusta lähikouluun jostain syystä ei voida järjestää, kun:

- perusopetuksen 1-2 luokkalaisen koulumatka on yli kolme (3) kilometriä.
- perusopetuksen 3-9 luokkalaisten ja lisäopetuksessa olevien oppilaiden koulumatka on yli viisi (5) kilometriä.

Mikäli koulumatka on alle 3 km tai 5 km, huoltaja voi hakea erillisellä koulukuljetushakemuksella koulukuljetusta seuraavin perustein:

- kyseenomaista koulukuljetusta koskevan lääkärinlausunnon nojalla, (huom. pidennettyyn oppivelvollisuuteen/ tehostettuun tai erityiseen tukeen/erityisopetukseen siirto ei automaattisesti oikeuta koulukuljetusta).
- tien liikenteellisen vaarallisuuden perusteella kantatiellä 67, valtatiellä 19 ja valtatiellä 3 (Vaasantie).
- vaikeiden luonnonolosuhteiden perusteella, (Jäppi ja Vaivaistenneva).
- koulumatkan vaikeuden ja rasittavuuden perusteella tapauskohtaisesti harkiten ottaen huomioon oppilaan iän ja muut olosuhteet.

2.2. Esiopetus

Ilmajoen kunta järjestää esioppilaille omalla päätöksellään kuljetusedun myös alle viiden kilometrin matkoille. Kuljetusetua on kuitenkin anottava esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä. Kuljetusetu on kunnan päättämin perustein sekä maksuttomana että maksullisena.

2.2.1 Oikeus maksuttomaan esiopetuskuljetukseen

Kuljetus järjestetään maksutta ympärivuotisena kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan joko päiväkotien tai koulun järjestämään esiopetukseen

- yli 3 km:n matkoille.
- lääkärintodistuksen nojalla.
- tien liikenteellisen vaarallisuuden perusteella kantatiellä 67 ja valtatiellä 19 ja valtatiellä 3 (Vaasantie).
- koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella tapauskohtaisesti harkiten ottaen huomioon oppilaan iän tai muut olosuhteet.
- Päiväkoteihin kuljetusta ei järjestetä kuitenkaan, jos oppilas on samalla päiväkodissa kokopäivähoidossa.

Kuljetus järjestetään vain kodin ja kunnan osoittaman esiopetuspaikan välisille matkoille tai varhaiskasvatuspaikan ja esiopetuspaikan välisille matkoille.

2.2.2 Esiopetuksen kuljetusmaksu

Niille, jotka eivät ole oikeutettuja maksuttomaan kuljetukseen, voidaan koulukuljetus järjestää huoltajilta perittävää kuljetusmaksua vastaan kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan.

- Kuljetukseen pääsee ilman kilometrirajaa.
- Päiväkoteihin kuljetusta ei järjestetä kuitenkaan, jos oppilas on samalla päiväkodissa kokopäivähoidossa.
- Huoltajilta peritään kuljetusmaksua, jonka suuruus on 250 €/esioppilas/lukukausi kevätlukukaudelta 2013 alkaen.

3. Koulumatka

3.1 Koulumatkan mittaaminen

Koulumatka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotiportilta koulun piha-alueen portille. Koulukuljetus järjestetään vain kodin ja koulun väliselle matkalle.

3.2 Matka autoonnousupaikalle

Ilmajoen kunnassa noudatetaan terveyden edistämisen periaatteita. Pääsääntöisesti kaikki kuljetusoppilaatkin kulkevat aina osan koulumatkastaan kuljetusreitinvarteen. Reitit suunnitellaan kokonaisuutena toimivuus ja taloudellisuus huomioon ottaen lähtökohtana oppilaiden kuljettamistarpeet. Näin ollen oppilaat joutuvat kulkemaan kuljetusreitille eripituisia matkoja. Kunta voi kuitenkin määrittellä pysäkillä kuljettavat enimmäismatkat. Matka autoonnousupaikkaan voi Ilmajoella olla peruskoululaisella enintään kolme (3) ja esikoululaisella enintään yksi (1) kilometriä.

4. Saattokorvaus

Maksuttoman koulukuljetusoikeuden vaihtoehtona on huoltajan toimesta tapahtuva oppilaan saattaminen kouluun ja saattokorvauksen maksaminen huoltajalle. Saattokorvauksena maksetaan KVTES:n mukainen kilometrikorvaus ilman oheismatkustajalisää kuitenkin enintään se määrä, minkä kunta maksaisi ko. oppilaan kuljettamisesta taksilla kunnan tekemän oppilaiden taksikuljetuksia koskevan sopimuksen perusteella.

Niin ikään, jos oppilaan kuljetus vaatii oman auton käyttöä, saattokorvaus voidaan maksaa oman auton käyttökorvauksen perusteella KVTES:n mukainen kilometrikorvaus ilman oheismatkustajalisää kuitenkin enintään se määrä, minkä kunta maksaisi ko. oppilaan kuljettamisesta taksilla kunnan tekemän oppilaiden taksikuljetuksia koskevan sopimuksen perusteella.

5. Kahdessa osoitteessa asuminen

Jotkut oppilaat ovat vanhempiensa yhteishuoltajuudessa asuen ajoittain kummankin luona. Oppilaalla on kuitenkin vain yksi virallinen väestörekisteritiedoissa oleva osoite. Koulukuljetusoikeus määräytyy tämän osoitteen perusteella, joten huoltajien tulee tarvittaessa itse vastata kouluun kuljettamisesta oppilaan mahdollisesta toisesta asuinpaikasta.

6. Koulukuljetuksen järjestäminen

6.1. Koulukuljetuksen järjestäjä

Kunta järjestää koulukuljetukset ja päättää oppilaan oikeudesta saada kuljetus, kuljetusreitit sekä perusteet, joilla määritellään kuljetuksen järjestäminen. Pääperiaatteena on, että koulukuljetus järjestetään halvinta kulkuneuvoa (linja-auto) käyttäen päätien varresta. Taksikuljetus järjestetään ns. keräilypaikoilta. Kuljetusmuotona voi joskus olla myös molempien yhdistelmä, jolloin oppilas joutuu vaihtamaan autoa määritellyssä paikassa. Koulukuljetus ei tarkoita ovelta ovelle kuljetusta. Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreittiin.

6.2. Tilanteita, jolloin koulukuljetusta ei järjestetä

Koulukuljetusta ei järjestetä eikä korvata:

- terapia-, lääkäri-, hammaslääkäri-, yms. käynteihin.
- vapaaehtoisen A2-kielen opetuspaikkaan eikä sieltä kotiin.
- kerhokuljetuksiin koulun ja muiden tahojen kerhoihin tai kerhoista.
- yksittäisten ja epäsäännöllisten päivien kuljetuksia tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin.
- jos oppilaan huoltajalla on yhteishuoltajuus, järjestetään koulukuljetus vain siitä osoitteesta, jossa oppilas on henkikirjoitettu.
- petoeläinhavaintojen perusteella – harkitaan tapauskohtaisesti riistanhoitoyhdistyksen lausunnon perusteella.

Ilmajoen kunta ei vastaa erillisistä koulukuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla. Ongelmatilanteissa kuljettaja ottaa yhteyttä koulunjohtajaan/rehtoriin tai sivistystoimistoon. Tiedotukset huoltajille kulkevat koulun kautta.

7. Kuljetusoikeudesta tiedottaminen

Uudet oppilaat ja ne, joille tulee muutoksia kuljetuksiin, saavat tiedon kuljetuksista pääosin touko-kesäkuussa edellisen lukuvuoden päättyessä. Tiedot kirjataan Primus-järjestelmästä tulostettavaan oppilaskorttiin.

8. Lähikoulun vaihtaminen

Muuhun kuin lähikouluun kuljetusetuutta ei järjestetä, ellei oppilasta ole perustellusta tarkoituksenmukaisesta syystä, siirretty käymään toista koulua.

Huoltajat voivat kuitenkin joskus perustellusta syystä anoa lähikoulun vaihtamista. Näistä asiakkaasta itsestään johtuvista syistä lähikoulua vaihdettaessa ei kuljetusetua yleensä myönnetä, vaan huoltajat joutuvat järjestämään ja kustantamaan itse oppilaan kuljetuksen uuteen kouluun. Näin on

pääsääntöisesti niissäkin tapauksissa, joissa oppilaalla olisi ollut kuljetusoikeus hänelle alun perin osoitettuun lähikouluun. Perusopetuksessa oppilaalla on subjektiivinen oikeus käydä kunnan osoittamaa koulua (POL 28.1 §).

Lähikouluksi ei alun alkaen osoiteta koulua, jonne kunnan tulee järjestää koulukuljetus, jos oppilaaksiottoalueella on koulu, johon ei synny koulukuljetuksen järjestämisvelvollisuutta. Mikäli lähikouluksi joudutaan osoittamaan koulu, johon kunnan tulee järjestää koulukuljetus, osoitetaan lähikouluksi ensisijaisesti koulu, johon koulukuljetus voidaan järjestää julkista liikennettä käyttäen.

Perusopetuslain 32 §:n 3 momentin (1139/2003) mukaan, jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

9. Oheiskuljetettavat

Ilmajoen kunta järjestää koulukuljetuksen ainoastaan niille oppilaille, joilla on lain mukaan tai kunnan myöntämän erikoisedun mukaan oikeus kuljetukseen. Koululaiskuljetuksiin voidaan ottaa myös muita matkustajia, mikäli autossa on tilaa ja koulukuljetusreitti on jo olemassa. Reitin varrella asuvat muut kuin kuljetusoppilaat voivat osallistua kuljetukseen. Etusijalla ovat 3-luokkalaiset ja ne, joiden koulumatka ylittää 4 km. Kuljetukseen osallistumisen edellytyksenä on kuitenkin, että kuljetusautossa on tilaa ja aikataulut käyvät yksiin varsinaisen koulukuljetuksen kanssa eikä kuljetuksesta aiheudu lisäajoa. Huoltaja ja autoilija sopivat keskenään kuljetuskorvauksesta, jonka autoilija laskuttaa suoraan huoltajalta.

10. Käyttäytyminen koulukuljetuksessa

Oppilaan tulee saapua ajoissa kuljetukseen. Kuljettajan ei tarvitse odottaa myöhässä olevaa oppilasta. Jos kuljetus ei syntyneen ennalta arvaamattoman poikkeustilanteen vuoksi saavu kohtuullisessa ajassa, tulee oppilaan palata kotiinsa ja ottaa yhteys kouluun. Koulumatkalle tulee pukeutua säänmukaisesti ja kiinnittää vaatteisiin riittävät heijastimet tai käyttää heijastinliiviä.

Kuljetuksessa noudatetaan puolin ja toisin hyviä tapoja. Kuljettaja kuuluu koulun oheiskasvattajiin.

Kuljettaja on myös velvollinen pitämään autossa järjestystä kuljetuksen aikana, jotta kaikkien matkanteko sujuisi turvallisesti. Kiusaamistapauksista kuljettaja tekee ilmoituksen koululle. Oppilaan tulee puolestaan ilmoittaa kaikista koulumatkaan liittyvistä ongelmista omalle opettajalleen. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulukuljetusmatkan aikana.

11. Odotusaika

Jokainen oppilas voi joutua joskus odottamaan kuljetusta. Suunnittelussa pyritään kuitenkin oppilaiden tasapuoliseen kohteluun. Perusopetuslain mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään koululla mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulukuljetusten sujuvuus edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään viisi minuuttia ennen) sovitussa noutopaikassa. Jos koululainen myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on huoltajien vastuulla.

12. Poissaolot

Erilliskuljetuksessa olevien yksittäisten kuljetettavien huoltajien tulee ilmoittaa kuljetusoppilaan poissaolosta suoraan kuljetusyrittäjälle, jotta kuljettaja ei hakisi oppilasta turhaan. Puhelinnumeron

saa kuljettajalta kuljetusjakson alkaessa. Perumatta jätetty tai aiheeton kuljetus voidaan periä huoltajalta.

13. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetukset

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvilla ei ole lain mukaan subjektiivista oikeutta kuljetukseen. Jos kuljetusetuun oikeutettu 1.-2. luokkalainen tai erityistä tukea saava oppilas osallistuu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan, voidaan kuljetus lausunnon perusteella tarvittaessa järjestää koulun, toimintapaikan ja/tai kodin välisille matkoille, mikäli kyseessä ovat esimerkiksi lastensuojelulliset, erityishuollolliset tai kuntoutukselliset syyt.

14. Työelämään tutustumisjakson aikaiset koulukuljetukset

Työelämään tutustumisjakson aikana kuljetuksia työelämään tutustumispaikkoihin ei järjestetä.

Joustavan perusopetuksen (JOPO) –luokan opetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen. Työelämään kytkeytyvä Jopo-toiminta pyritään järjestämään pääsääntöisesti kodin lähetyvillä. Mikäli Jopo-toimintaa on kunnan ulkopuolella, voidaan tarvittaessa hankkia joukkoliikennekortti, ns. älykortti, ko. jaksoja varten.

15. Tapaturman/sairauden vuoksi järjestettävät määräaikaiset koulukuljetukset

Määräaikaisen koulukuljetuksen järjestämiseen vaaditaan lääkärintodistus, jossa on maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta. Perumatta jätetty tai aiheeton kuljetus peritään huoltajalta. Kesken koulupäivän sattuneissa sairaustapauksissa kuljetuksen järjestää huoltaja, mutta jos se ei ole mahdollista, niin kuljetuksen järjestää koulu ja sen maksaa oppilaan huoltaja. Kuljetusten yhdistelyjen vuoksi oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta noin tunnin aamuin ja/tai iltapäivisin, ei kuitenkaan enemmän kuin lain salliman määrän.

Koulutapaturman perusteella määräaikainen koulukuljetus järjestetään tarvittaessa kaikille oppilaille.

Koulumatkalla sattuneista tapaturmista tulee ilmoittaa kouluun, jossa ohjeistetaan asian hoidossa. Opetuksenjärjestäjän vakuutus on voimassa myös koulumatkoilla.

16. Petoeläimen uhkaavan käytöksen vuoksi järjestettävä määräaikainen koulukuljetus

Kunnan alueella esiintyy petoeläimiä. Petojen esiintyminen ei yksin ole peruste maksuttomalle koululaiskuljetukselle, vaan mahdollisen vaaran aiheuttaa petoeläimen käyttäytyminen. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen todettu ja ajankohtainen uhkaava käyttäytyminen. Tilapäinenkin kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin. Petoeläimen aiheuttamasta vaarasta huoltaja pyytää lausunnon riistanhoitoyhdistykseltä ja toimittaa hakemuksen liitteenä sivistystoimistoon. Lausunnossa petoyhdyshenkilön todentamat ajankohtaiset ja toistuvat havainnot. Tilapäinen maksuton koulukuljetus lakkaa välittömästi kuljetuksen syyn lakatessa. Sivistysjohtaja voi välittömästi myöntää, oppilaan huoltajan perustellusta hakemuksesta ja riistanhoitoyhdistyksen lausunnon perusteella, tilapäisen maksuttoman koululaiskuljetuksen uhkaavasti käyttäytyvän petoeläimen vuoksi enintään kuukauden ajaksi kerrallaan.

Hakemuksen perustelut/lisäselvitys:

- Vapaamuotoinen kuvaus siitä, missä lapsen koulumatkan varrella tai sen läheisyydessä petohavaintoja on tehty ja minkälaisia ne ovat olleet
- Lapsen ikä/luokka
- Kodin ja koulun välinen matka
- Onko koulumatka valaistua, valaisematonta tietä tai valaisemattoman tien osuus koulumatkasta
- Kulkeeko matkan yksin vai kaverin kanssa

Päätöksen perusteluna ovat ajankohtaiset ja toistuvat havainnot petoeläimestä koulumatkan varrella (näköhavainto tai jälki). Huomioidaan myös lapsen ikä (alle 10 v./4 lk), matkan pituus (yli 1 km), valaisematon tie tai tien osuus (yli 1 km) ja oppilas kulkee koulumatkansa yksin.

Paikallisen petoyhdyshenkilön yhteystiedot löytyvät tästä linkistä:

<https://riista.fi/riistahallinto/yhteystiedot/yhteystietohaku/#area=300&rhy=307&org=RHY&type=TOIMI NNANOHJAAJA>

17. Koulukuljetukset vähemmistöuskontojen ja elämäkatsomustiedon opetukseen

Vähemmistöuskontojen ja elämäkatsomustiedon opetusta järjestetään, jos vähintään kolme opetukseen oikeutettua asuu saman kunnan alueella. Näille oppilaille korvataan matkakustannukset, jos oppilas joutuu päivän aikana siirtymään kyseisen opetuksen takia omasta koulustaan johonkin muuhun kouluun ja matka sinne ylittää 3 km tai matka kestää liian kauan oppilaan lukujärjestys huomioiden silloin, kun opetuksen keskittäminen on perusteltua opetuksen tarkoituksenmukaisuus- ja/tai taloudellisuusperustein.

18. Kuljetukseen oikeuttavat kortit

Jos oppilas rikkoo, kadottaa tai jättää palauttamatta linja-autokuljetukseen oikeuttavan kortin, peritään huoltajalta kortin hinta.

19. Poikkeaminen koulumatkalla

Oppilaan koulumatkaksi katsotaan hänen matkansa suorinta tietä kodin ja koulun välillä. Kuljetusoppilaiden kohdalla koulumatkaksi katsotaan oppilaan lyhin matka kotoa kuljetusreitillä varteen ja kunnan järjestämän tai osoittaman kuljetuksen käyttäminen.

Koulumatkaksi ei katsota sitä, että oppilas poikkeaa koulureitiltä tai ei käytä hänelle määriteltyä koulukuljetusta tai vastaavasti menee koulukuljetuksessa tai muuta liikennettä käyttäen muualle kuin suoraan kotiinsa. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

20. Lukion koulumatkatuki

Lukiolaisten koulumatkatuki määräytyy lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) ja asetuksen (293/1997) mukaan. Koulumatkatuen myöntää ja maksaa kansaneläkelaitos.